

VOJTAŠŠÁK ZÁKAMENNÉ 2018

„Tam, kde je kríž, kde je trápenie, tam je aj Kristus, syn môj. Môže nám slabnúť zrak telesný, ale o to viac sa vnímavému človeku otvára zrak duchovný. Ak si už dostal dar vládnuť perom, spievať ti treba. Nie sa pohrúžiť do beznádeje. Oslavovať Najvyššieho. On nám potom všetkým vráti nie smutné, ale radostné a zvelebené to tvoje srdce v svätej podobe. Rozumieš mi?“

**Najdôstojnejší otcovia biskupi,
milí oltárni spolubratia vo všetkých funkciách,
bratia a sestry, poslucháči Rádia Lumen!**

Týmito slovami povzbudzoval Boží sluha, spišský diecézny biskup Ján Vojtaššák mladého katolíckeho básnika Janka Silana, ktorého krátko predtým komisia neprijala na štúdium posvätnéj teológie do seminára v Spišskej Kapitule. Bol to práve biskup Vojtaššák, ktorý zrušil negatívne rozhodnutie a zaslúžil sa o Silanovo prijatie.

Ján Vojtaššák bol napriek svojmu významnému postaveniu muž asketického zovňajšku, vysoký, chudý, s prísnyim pohľadom. Ani zďaleka si nedožičil výsady, čo mu prináležali. Skôr naopak: sám bol voči sebe prísny, možbyť až prehnane striedmy. Rovnaký životný štýl nekompromisne vyžadoval od každého pracovníka diecéznej kúrie i od kňazov. Bol nekompromisný nielen v postojoch k štátnej moci po roku 1945. Autoritatívne vyžadoval plnenie povinností od svojich podriadených a svoju nespokojnosť vedel dať patrične najavo razantným pokarhaním.

Zároveň však v mnohých situáciách prejavil svoju ľudskosť a kresťanskú lásku. Tieto charakterové vlastnosti dostal biskup Vojtaššák vďaka silnému katolíckemu povedomiu rodičov.

V rodine Vojtaššákovcov každú prácu začínali prosbou o požehnanie. Spoločná modlitba, vedená otcovým ráznym hlasom, prinášala nekonečnú istotu. Boli to rána, previazané vencami nádeje. Každý deň prinášal nové mozole, ťažkú robotu na gazdovstve. Ale večer sa aj tá najväčšia únava zmierňovala pod maminým žičlivým láskyplným pohľadom.

Bratia a sestry!

V Advente počas ľudových misií Jána Vojtaššáka prekvapil odkaz. Nechcel mu veriť. Svätá stolica 16. novembra 1920 vymenovala Jána Vojtaššáka za spišského biskupa, čo on považoval za nemožné. Veď na uprázdnený biskupský stolec sa dostávali ľudia vznešeného pôvodu zo šľachtických rodín, významní duchovní, ktorí predtým absolvovali dlhú prípravu. Ján Vojtaššák bol v tom čase obyčajný dedinský kňaz! Preto sa zdráhal prijať také vyznačenie svojej osoby.

Ale nedalo sa odporovať, lebo zástupca Svätej stolice v Prahe ho vyzval osobne sa dostaviť. Spišská diecéza vtedy už temer dva roky nemala biskupa! Ján Vojtaššák musel poslúchnuť. Po nástupe do funkcie sa mal čo obracať. Stosedemdesiat farností s vyše dvesto filiálkami, nedostatok kňazov, národ poznačený vojnovými

hrôzami, poničený duchovne i hmotne. Na birmovných cestách pochodil celý Liptov, Oravu a Spiš. Chcel vedieť, kde núdza vyžaduje rýchlu pomoc.

Biskup Vojtaššák nebol vedeckým typom duchovného, hoci nadobudol vzdelanie, aké si jeho funkcia vyžadovala. Pretože sa sústredil na organizačné záležitosti a riadenie diecézy najmä z ekonomicko-hospodárskeho hľadiska, nemohol získať akademické hodnosti a tituly. Dokonca ani nijako zvlášť netúžil po kariére univerzitného vzdelanca. Neznačí to však, že nedoceňoval potrebu vzdelaného kléru vo svojom úrade a najmä v kňazskom seminári.

Nielenže generácii Špirka, Skyčáka, Faitha, Barnáša a ďalších pedagógov umožňoval sústavný kvalifikačný rast v domácich podmienkach, ale viacerých vysielal na zahraničné štúdiá. Najčastejšie do Innsbrucku, Viedne a ďalších univerzitných európskych miest. V tejto nezištnej predvídavosti spočíva aj veľkosť osobnosti a pôsobenia diecézneho biskupa Jána Vojtaššáka.

Milí veriaci!

V dnešnú fatimskú sobotu si pripomíname 53. výročie úmrtia biskupa Jána Vojtaššáka. Boží sluha odovzdal svoju dušu Stvoriteľovi ďaleko od milovanej rodnej Oravy i svojej diecézy, v Senohrabochoch pri Prahe. Biskup Vojtaššák ani jeden deň nevynechal modlitbu sv. ruženca a adorácie Eucharistického Krista v kaplnke senohrabského charitného domova.

Lenže v jedno letné ráno do kaplnky neprišiel. Našli ho vystrojeného v reverende, no nevládal vstať z kresla. Lekár zistil rozsiahly infarkt.

V charitnom domove Senohraby bolo zvykom pri úmrtí ubytovaného vystaviť telesné pozostatky na pár hodín vo vestibule, aby sa s ním ostatní mohli rozlúčiť. Biskupa Vojtaššáka priviezli iba pred budovu ústavu, na pohrebnom aute otvorili zadné dvere. Tmavú rakvu s veľkým krížom navrchu povytiahli, sňali veko.

Skôr, ako priklopili veko, biskupovi Vojtaššákovi sestričky vložili do rúk omotaných ružencom krížik. Už zmeravené mal zložené na prsiach, nad srdcom. Nad tým srdcom, spod hladiny ktorého tak často vystupoval anjel pokory a jeho vlny zaplavovali dobrotou.

Milovaní v Kristovi!

Krv mučeníkov je semenom nových kresťanov, povedal Tertulián. Biskup Vojtaššák je *martyr praesumptum* – *predpokladaným mučeníkom*. Mučeníctvo je „preliatie krvi“ z lásky ku Kristovi, čo sa od kresťanského staroveku považuje za najvyšší prejav lásky k Bohu. A deň mučeníckej smrti sa považoval za deň „narodenia mučeníka pre nebo“.

Preliatá krv a útrapy Božieho sluhu, spišského diecézneho biskupa Jána Vojtaššáka bola, je a bude Božím požehnaním pre kresťanstvo na Slovensku.

Amen